

YTTRANDE

Datum
2016-09-22

Vår referens
Dnr: 16-8055
Aktbilaga 3

Sida
1(5)

SA1
Stina Levin
086785658
stina.levin@pts.se

Er referens
Fi2016/02568/K

Finansdepartementet
fi.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar – Regional indelning - tre nya län

Post- och telestyrelsen (PTS) har fått möjlighet att lämna synpunkter gällande Indelningskommitténs förslag till länsindelning i delbetänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48).

PTS har enligt 1 § förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen ett samlat ansvar inom postområdet och området för elektronisk kommunikation. Bland PTS uppgifter finns att främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer, främja bredbandsutbyggnaden i alla delar av landet och följa tillgången till bredband, svara för att möjligheterna till radiokommunikation och andra användningar av radiovågor utnyttjas effektivt samt verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder (4 §, 2007:951). Vidare får PTS genom upphandling tillgodose samhällets behov av grundläggande betaltjänster på de orter och den landsbygd där behovet inte tillgodoses av marknaden (§ 8, 2007:951, p.2).

Allmänt om indelningskommitténs bedömningar

PTS har i detta remissyttrande valt att framför allt kommentera Indelningskommitténs förslag i de delar de berör myndighetens - inklusive Bredbandsforum - verksamhetsområden. PTS vill dock även lyfta fram några allmänna synpunkter gällande Indelningskommitténs bedömningar:

- Indelningskommittén eftersträvar en harmonisering av statlig regional verksamhet. I sammanhanget vill PTS erinra om att det även finns annan statlig verksamhet som arbetar regionalt utifrån andra indelningar än de som Indelningskommittén har som utgångspunkt i delbetänkandet. Exempelvis är Försvarsmaktens regionala verksamhet indelad i fyra

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

militärområden (nord, mitt, väst och syd). Fler exempel på regional indelning som skiljer sig från den föreslagna finns.

- Många statliga myndigheter har uppdrag som involverar aktörer på regional nivå så som länsstyrelserna, regioner eller kommunala samverkansorgan. Såväl uppdragen som de regionala aktörernas arbete kommer att påverkas av Indelningskommitténs föreslagna indelning i sex storlän. Detta gäller inte minst sektorn elektronisk kommunikation och det närliggande området digitalisering. I många fall torde det röra sig om erforderliga ändringar i exempelvis regleringsbrev, överenskommelser m.m. Ett sådant förändringsarbete kan vara mer eller mindre omfattande och beröra flera olika aktörer.

I andra fall kan närmare överväganden behöva göras vad gäller förslagen om länsindelning. Det kan även vara fråga om att mer omfattande anpassningsåtgärder behöver vidtas. Exempelvis har flertalet län tagit fram särskilda regionalt anpassade digitala agendor för det egna länet vilka kommer att behöva göras om till att i stället gälla de föreslagna storlänerna. Länen arbetar med risk- och sårbarhetsanalyser gällande bl.a. elektronisk kommunikation för den egna verksamheten samt för det respektive geografiska ansvarsområdet. Också för anpassning av detta arbete till nya storlän krävs insatser initialt. Vidare finns på bredbandsområdet offentligt ägda regionala bolag och andra för bredband och digitalisering viktiga sammanslutningar som också påverkas av storlänsindelningen där anpassningar kan behöva göras.

PTS ger i avsnittet om Indelningskommitténs förslag exempel på hur den föreslagna länsindelningen påverkar regionalt inriktat arbete, regionala tillstånd m.m. när det gäller PTS verksamhet.

- I flera avseenden torde en indelning i större län innebära samordningsvinster för statliga myndigheter. Antalet parter vid planering av åtgärder, exempelvis förebyggande och hantering av kriser, blir färre, vilket är positivt, och att samverkan inför och under krishantering sannolikt blir effektivare. I andra avseenden kan en storlänsindelning omvänt innebära risk för att lokal närvaro minskar och samordningen därigenom försvåras.

Infrastruktur för fast, mobilt och annat trådlöst bredband har avgörande betydelse för hållbar utveckling och tillväxt i en region. Detta synliggörs i dag genom olika uppdrag på regional nivå exempelvis uppdraget om samordning av bredbandsutveckling inbegripet utbyggnad som innehas av regionala bredbandskoordinatorer hos regioner, kommunala samverkansorgan eller länsstyrelser. Detta samordningsuppdrag är knutet till det

regionala utvecklingsansvaret. PTS anser att det är viktigt att en lokal och regional koppling bibehålls vad gäller ansvaret för utveckling och utbyggnad av bredbandsinfrastruktur samt att det geografiska området och antal kommuner då inte blir alltför omfattande eftersom det riskerar att försvåra samordningen. PTS utvecklar denna ståndpunkt nedan i avsnittet Indelningskommitténs förslag, stycket om grundläggande betaltjänster och snabbt bredband.

Indelningskommittén förordar att länsstyrelsernas lokalt anpassade verksamheter bedrivs på fler platser i ett län än i residensstaden. I detta sammanhang vill PTS understryka betydelsen av en regionalt anpassad organisation för utvecklingen av bredband och mobiltäckning. Detta gäller i synnerhet för Norrlands län som föreslås omfatta halva Sverige.

Indelningskommitténs förslag

Om PTS robusthetsarbete

PTS ska verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga. På den regionala nivån samverkar PTS bl.a. med länsstyrelserna om frågor kring robusthet m.m. Att länsstyrelserna föreslås bli färre genom den nya indelningen i storlän innebär fördelar för myndigheten i fråga om samordning och effektivitet. För länsstyrelserna kommer det initialt att krävas insatser med att anpassa arbetet till storlän.

PTS bredbandskartläggning, uppdrag att följa upp det regionala arbetet med bredbandsutveckling samt Länsamverkan Bredband 2.0

PTS har flera bredbandsrelaterade uppdrag med koppling till den regionala nivån, bl.a. att:

- följa upp och analysera utvecklingen på bredbandsområdet vad gäller tillgången till och utbyggnaden av fast och mobil bredbandsinfrastruktur till permanenta bostäder och fasta verksamhetsställen,
- sammanställa och till regeringen redovisa länsstyrelsernas, Gotlands kommun, berörda landstings- och samverkansorgans rapportering av hur de har verkat för att det riksdagsbundna målet om att Sverige ska ha bredband i världsklass ska nås och
- leda en samverkansgrupp gällande stödgivningsfrågor m.m. för det arbete med it-infrastruktur som länsstyrelserna, Tillväxtverket, Jordbruksverket m.fl. bedriver inom ramen för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska regionala utvecklingsfonden.

När det gäller de två första uppdragen så redovisas de bl.a. på länsnivå. Jämförelser över tid påverkas av den föreslagna nya länsindelningen.

En viktig faktor vad gäller stödgivning är att de nuvarande länen tillämpar olika stödandelar. Detta skulle behöva samordnas vid en annan länsindelning än den nuvarande. Det skulle exempelvis kunna göras genom att länens handlingsplaner för Landsbygdsprogrammet justeras i samband med en ny länsindelning.

Om mobiltäckning

PTS har ett uppdrag av regeringen att på årsbasis redovisa mobiltäckningen i Sverige baserat på de tillstånd som är tilldelade för mobilt bredband. Denna redovisning har sedan ett antal år gjorts länsvis. Detta då en viktig del av redovisningen är att visa på skillnader i utbyggnaden av mobilt bredband i olika delar av landet. En redovisning baserat på sex storlän där ett av länen omfattar halva Sveriges yta blir då mindre intressant. Likaså kan en redovisning av mobiltäckningen kommunvis bli väldigt omfattande och svår att ta till sig. I likhet med tillgången till bredband vid permanenta bostäder och verksamhetsställen påverkas jämförelser över tid vad gäller länsvis mobiltäckning vid en ny indelning av länen.

Grundläggande betaltjänster och snabbt bredband

PTS ska enligt myndighetens regleringsbrev främja de regionala stöd- och utvecklingsinsatser som länsstyrelserna genomför för att trygga tillgången till grundläggande betaltjänster på de orter och den landsbygd där behovet inte tillgodoses av marknaden. PTS kan inom ramen för detta uppdrag lämna bidrag till länsstyrelsernas och andra berörda myndigheters arbete med utformning och genomförande av regionala stöd- och utvecklingsinsatser. Arbetet med grundläggande betaltjänster utgör en del av, och ska genomföras i samverkan med, det regionala arbetet med att trygga tillgången till kommersiell service.

PTS ska vidare enligt regleringsbrevet ansvara för att det finns ett kansli vid myndigheten som stödjer arbetet i Bredbandsforum. Inom detta kansli har under 2015 inrättats ett särskilt sekretariat i syfte att stödja de regionala bredbandskoordinatorer, som i likhet med sekretariatet tillsatts under 2015, i deras arbete med att främja bredbandsutvecklingen.

Arbetet med grundläggande betaltjänster och snabbt bredband bedrivs bland annat genom regionala processledare samt de nyligen tillsatta koordinatorerna. De arbetar i hög grad på fältet med att kartlägga behov, initiera processer och samverka med olika intressenter som leverantörer, kommuner, regionala partnerskap och lokala intressegrupper. Det är ett arbete som påverkas av antalet invånare i länet, storleken på de geografiska områden som ska täckas samt antalet kommuner som ingår i områdena. Om landet delas in i större län och regioner är det viktigt för både betaltjänst- och bredbandsarbetet att det tillåts anpassas och utformas för att möta de större geografiska områdena samt det ökade antalet kommuner och samverkanspartner.

Inom arbetet med grundläggande betaltjänster tillåts länen redan idag att anpassa arbetet utifrån sina förutsättningar och behov. Exempelvis har Västra Götaland, som är ett stort län med 49 kommuner, flera processledare som arbetar från olika orter med grundläggande betaltjänster.

Funktionen regional bredbandskoordinator följer det regionala utvecklingsansvaret i respektive län och medel fördelas lika mellan länen. De regionala bredbandskoordinatorerna arbetar för att öka kunskapen om lokala och regionala behov av bredbandsinfrastruktur samt främja samverkan mellan offentliga, privata och ideella aktörer i länet, ett arbete som är svårt att bedriva med allt för stora geografiska områden. Vid införande av en ny länsindelning, med geografiskt större län, är det därför viktigt att ta hänsyn till regionala och lokala förutsättningar vid beslut om placering och tilldelning av medel för regionala bredbandskoordinatorer. Redan idag har några av länen valt att tillsätta två resurser i funktionen som regional bredbandskoordinator och i några län delas funktionen mellan Länsstyrelse och region.

Sammanfattningsvis är det en utmaning såväl för betaltjänst- som bredbandsarbetet att ha en lokal närvaro och denna utmaning ökar med större län. För att inte förlora kontakten med det lokala är det extra viktigt att utveckla processer för samverkan från den regionala nivån till de kommunala och lokala nivåerna. För grundläggande betaltjänster har sådana utvecklingsprocesser redan initierats genom finansiering av en förstudie som genomförts av Hela Sverige ska leva. Diskussioner pågår om en fortsättning av arbetet med stöd från Tillväxtverket. PTS anser att det är viktigt att sådant utvecklingsarbete fortgår och fördjupas.

Detta yttrande har beslutats av tillförordnade generaldirektören Catarina Wretman. I ärendets slutgiltiga handläggning har även enhetschef Kerstin Karlsson samt föredraganden Stina Levin deltagit.

